

ETS 014

EUROOPA SOTSIAAL- JA MEDITSIINIABI KONVENTSIOON

Pariis, 11. detsember 1953

Konventsioonile alla kirjutanud Euroopa Nõukogu liikmesriikide valitsused, arvestades, et Euroopa Nõukogu eesmärk on suurendada oma liikmesriikide ühtsust, et soodustada nende sotsiaalset arengut; otsustanud selle eesmärgi täitmiseks laiendada nende sotsiaalalast koostööd, järgides nende riikide kodanikele sotsiaal- ja meditsiiniabi andmist käsitlevate õigusaktide kohaldamisel võrdse kohtlemise põhimõtet ja soovides selleks sõlmida konventsiooni, on kokku leppinud järgmises.

I osa ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Konventsiooniosaline tagab, et teise konventsiooniosalise kodanikule, kes seaduslikult viibib tema territooriumil, mille suhtes kohaldatakse konventsiooni, ja kellel ei piisa elatusvahendeid, osutatakse tema territooriumil kehtivates õigusaktides ettenähtud sotsiaal- ja meditsiiniabi (edaspidi *abi*) tema kodanikuga võrdselt ja samadel tingimustel.

Artikkel 2

a) Konventsioonis on mõistetel *abi*, *kodanik*, *territoorium* ja *päritoluriik* järgmine tähendus:

- i) *abi* tähendab konventsiooniosalise territooriumil kehtivate õigusaktide alusel *abi* andmist, millega võimaldatakse piisavate elatusvahenditeta isikule vajalike vahendite andmist ja tema vajadustele vastavat hooldamist; *abi* ei hõlma riiklikku pensioni ega välisokupatsiooni tagajärjel saadud vigastuse eest hüvitise maksmist;
 - ii) mõisteid *konventsiooniosalise kodanik* ja *territoorium* kasutatakse tähenduses, mille on konventsiooniosaline neile andnud Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetud deklaratsioonis, mis edastatakse teistele konventsiooniosalistele; kui isik on kaotanud oma kodakondsuse muul viisil kui äravõtmise teel ega kuulu seetõttu ühegi riigi kodakondsusse, koheldakse teda kuni teise riigi kodakondsuse omandamiseni oma kodanikuna;
 - iii) *päritoluriik* on riik, kelle kodanik on konventsiooni sätetes toodud isik.
- b) Konventsiooniosalise territooriumil kehtivad õigusaktid, mille suhtes kohaldatakse konventsiooni, ja konventsiooniosalise reservatsioonid on esitatud konventsiooni lisades I ja II.

Artikkel 3

Asjassepuutuva isiku kodakondsust tõendatakse päritoluriigi asjakohaseid küsimusi reguleerivate õigusaktide alusel.

Artikkel 4

Konventsiooniosalise kodanikule *abi* osutamise kulud katab *abi* osutanud konventsiooniosaline.

Artikkel 5

Konventsiooniosaline aitab oma õigusaktidega lubatud ulatuses teisel konventsiooniosalisel sisse nõuda *abi* osutamise kogumaksumuse kas kolmandalt isikult, kellel on abistatava isiku suhtes rahalisi kohustusi, või isikult, kellel on asjassepuutuva isiku suhtes tema ülalpidamiskohustus.

II osa KODUMAALE TAGASISAATMINE

Artikkel 6

- a) Konventsiooniosaline ei saada tema territooriumil seaduslikult elavat teise konventsiooniosalise kodaniku kodumaale tagasi ainult sel põhjusel, et kodanik vajab *abi*.
- b) Konventsioon ei piira riigi õigust saata isik riigist välja mis tahes muul põhjusel kui see, mis on nimetatud eelmises lõikes.

Artikkel 7

a) Olenemata artikli 6 lõikes a sätestatust võib konventsiooniosaline saata tema territooriumil elava teise konventsiooniosalise kodaniku kodumaale tagasi artikli 6 lõikes a nimetatud põhjusel, kui on täidetud järgmised tingimused:

- i) asjassepuutuv isik on riiki saabunud enne 55-aastaseks saamist ja ta ei ole konventsiooniosalise territooriumil järjepidevalt elanud vähemalt viis aastat või vähemalt kümme aastat, kui ta on riiki saabunud pärast 55-aastaseks saamist;
 - ii) isiku tervislik seisund võimaldab teda transportida;
 - iii) isikul ei ole elukohariigis lähedasi sidemeid.
- b) Konventsiooniosaline kasutab kodumaale tagasisaatmise õigust mõõdukalt ja ainult juhul, kui see ei ole vastuolus humaansuspõhimõttega.
- c) Konventsiooniosaline võimaldab abi saanud isiku kodumaale tagasisaatmise korral asjassepuutuva isiku abikaasal ja lastel temaga kaasa minna.

Artikkel 8

- a) Artikli 7 sätete kohaselt kodaniku kodumaale tagasi saatnud konventsiooniosaline kannab kodumaale tagasisaatmise need kulud, mis tehakse kodaniku saatmiseks tema riigi piirini.
- b) Konventsiooniosaline võtab vastu oma kodaniku, kes on artikli 7 sätete kohaselt kodumaale tagasi saadetud.
- c) Konventsiooniosaline hõlbustab artikli 7 kohaselt kodumaale tagasisaadetava isiku transiiti läbi oma territooriumi.

Artikkel 9

Kui riik ei tunnusta oma kodanikuna abi saanud isikut, kes peab ennast selle riigi kodanikuks, siis tuleb tunnustamata jätmise põhjused edastada elukohariigile asjakohase otsuse tegemisest alates kolmekümne päeva jooksul või pärast seda esimesel võimalusel.

Artikkel 10

- a) Kui otsustatakse isik kodumaale tagasi saata, siis teatatakse päritoluriigi diplomaatilisele või konsulaaresindusele nende kodaniku kodumaale tagasisaatmisest võimaluse korral kolm nädalat ette.
- b) Päritoluriigi pädev asutus teeb isiku transiidi nõuetekohaselt teatavaks transiidiriigi või -riikide pädevatele asutustele.
- c) Isiku elukohariigi ja päritoluriigi pädevad asutused lepivad kokku koha, kus isik üle antakse.

III osa ELUKOHT

Artikkel 11

- a) Välismaalase elamine konventsiooniosalise territooriumil on konventsiooni kohaselt seaduslik seni, kuni kehtib tema elamisluba või muu luba, mis on asjassepuutuva riigi õigusaktide alusel nõutav välismaalase riigis elamiseks. Abi osutamist ei lõpetata, kui luba jääb pikendamata ainult asjassepuutuva isiku hooletuse tõttu.
- b) Seaduslik elamine muutub ebaseaduslikuks alates kuupäevast, kui antakse korraldus asjassepuutuv isik riigist välja saata, välja arvatud kui korralduse täidesaatmine peatatakse.

Artikkel 12

Kui takistavad asjaolud puuduvad, siis kehtestab riik artiklis 7 sätestatud elamisperioodi alguskuupäeva ametliku uurimise ajal kogutud tõendite, konventsiooni lisas III nimetatud dokumentide või riigi õigusaktide kohaselt tunnustatud elamist tõendavate dokumentide alusel.

Artikkel 13

- a) Riigis elamise järjepidevust võib tõendada mis tahes elukohariigis tunnustatud tõendiga, nagu näiteks töö- või üürisuhet tõendav dokument.
- b) i) Riigis elamine on järjepidev, kui sealt eemalviibimine on kestnud alla kolme kuu; eemalviibimise põhjus ei tohi olla kodumaale tagasisaatmine või riigist väljasaatmine.
- ii) Riigis elamise järjepidevus katkeb, kui riigist eemalviibimine on kestnud vähemalt kuus kuud.
- iii) Et otsustada, kas riigist kolme- kuni kuuekuune eemalviibimine katkestab riigis elamise järjepidevuse, tuleb arvestada asjassepuutuva isiku kavatsust pöörduda tagasi elukohariiki

ja muid asjaolusid ning seda, mil määral on isik hoidnud riigiga ühendust sealt eemalviibimise ajal.

iv) Elukohariigis registreeritud laeval töötamine ei katkesta riigis elamise järjepidevust. Muul laeval töötamise suhtes kohaldatakse selle löike punktide i–iii sätteid.

Artikkel 14

Riigis elamise aja arvutamisel jäetakse sellest välja need ajavahemikud, millal asjassepuutuv isik on konventsiooni lisan I nimetatud õigusaktide alusel saanud ühiskondlikest fondidest abi, välja arvatud, kui isik on saanud ravi ägeda haiguse korral või lühiajalist ravi.

IV osa MUUD SÄTTED

Artikkel 15

Konventsiooniosaliste haldusasutused ning diplomaatilised ja konsulaaresindused osutavad üksteisele konventsiooni kohaldamisel igakülgselt abi.

Artikkel 16

a) Konventsiooniosaline teeb Euroopa Nõukogu peasekretärile teatavaks oma õigusaktide muudatused, mis võivad mõjutada konventsiooni lisanid I ja III.

b) Konventsiooniosaline teeb Euroopa Nõukogu peasekretärile teatavaks uue õigusakti, mida ei ole konventsiooni lisan I nimetatud. Sellise teate tegemisel võib konventsiooniosaline teha reservatsiooni uue õigusakti kohaldamise suhtes teiste konventsiooniosaliste kodanikele.

c) Euroopa Nõukogu peasekretär edastab talle laekunud teabe teistele konventsiooniosalistele kooskõlas selle artikli lõigetega a ja b.

Artikkel 17

Konventsiooniosalised võivad kahepoolse kokkuleppe alusel võtta ajutisi meetmeid nende juhtumite lahendamisel, kus on abi osutatud enne konventsiooni jõustumist.

Artikkel 18

Konventsiooni sätteid ei piira riigi õigusaktide, rahvusvaheliste konventsioonide ega kahe- või mitmepoolsete lepingute sätteid, mis on abisaaja suhtes soodsamad.

Artikkel 19

Lisad I, II ja III on konventsiooni lahutamatu osa.

Artikkel 20

a) Konventsiooniosaliste pädevad asutused püüavad konventsiooni kohaldamise või tõlgendamise üle tekkiva vaidluse lahendada läbirääkimiste teel.

b) Kui vaidlust ei ole läbirääkimiste teel kolme kuu jooksul lahendatud, siis antakse vaidlus lahendada vahekohtule, mille koosseisu ja menetluskorra määravad asjassepuutuvad konventsiooniosalised omavahelisel kokkuleppel; kui järgmise kolme kuu jooksul kokkuleppele ei jõuta, siis lahendab vaidluse asjassepuutuva konventsiooniosalise taotlusel Rahvusvahelise Kohtu esimehe valitud vahekohtunik. Kui esimees on ühe vaidluses osaleva konventsiooniosalise kodanik, siis valib vahekohtuniku kohtu aseesimees või teenistusstaaži alusel järgmine kohtunik, kes ei ole vaidluses osaleva konventsiooniosalise kodanik.

c) Vahekohus või vahekohtunik teeb otsuse konventsiooni põhimõtteid järgides ning otsus on lõplik ja siduv.

Artikkel 21

a) Konventsioon on allakirjutamiseks avatud Euroopa Nõukogu liikmesriikidele. Konventsioon ratifitseeritakse. Ratifitseerimiskiri antakse hoiule Euroopa Nõukogu peasekretärile.

b) Konventsioon jõustub teise ratifitseerimiskirja hoiuleandmise kuupäevale järgneva kuu esimesel päeval.

c) Konventsioonile pärast selle jõustumist alla kirjutanud riigi suhtes jõustub konventsioon tema ratifitseerimiskirja hoiuleandmise kuupäevale järgneva kuu esimesel päeval.

Artikkel 22

- a) Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee võib kutsuda konventsiooniga ühinema riigi, kes ei ole nõukogu liikmesriik.
- b) Ühinemine toimub Euroopa Nõukogu peasekretärile ühinemiskirja hoiuleandmisega ja ühinemine jõustub hoiuleandmise kuupäevale järgneva kuu esimesel päeval.
- c) Selle artikli alusel hoiuleantavale ühinemiskirjale lisatakse teade, mis sisaldab konventsiooni lisades I ja III nimetatud teavet, nagu asjassepuutuva riigi valitsus oleks konventsiooniga ühinedes konventsioonile alla kirjutanud.
- d) Konventsiooni tähenduses on selle artikli lõike c alusel esitatud teave osa konventsiooni lisast, kuhu see oleks kantud juhul, kui asjassepuutuva riigi valitsus oleks konventsioonile alla kirjutanud.

Artikkel 23

Euroopa Nõukogu peasekretär teeb nõukogu liikmesriikidele teatavaks:

- a) konventsiooni jõustumise kuupäeva ja konventsiooni ratifitseerinud liikmesriikide nimed;
- b) artikli 22 alusel ühinemiskirja hoiuleandmise ja sellega kaasnenud teated;
- c) artikli 24 alusel saadud teated ja nende jõustumise kuupäevad.

Artikkel 24

Konventsioon kehtib artikli 21 lõike b kohasest jõustumise kuupäevast alates kaks aastat. Seejärel kehtib konventsioon aastakaupa nende konventsiooniosaliste suhtes, kes ei ole konventsiooni Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetud teatega denonsseerinud vähemalt kuus kuud kas enne esialgse kaheaastase tähtaja või enne järgmise aastase tähtaja lõppemist. Selline teade jõustub selle tähtaja lõppemisel, mille kohta see on esitatud. Selle tõenduseks on täievolilised esindajad konventsioonile alla kirjutanud. Koostatud 11. detsembril 1953 Pariisis inglise ja prantsuse keeles, mõlemad tekstid on võrdselt autentset, ühes eksemplaris, mis antakse hoiule Euroopa Nõukogu arhiivi; kinnitatud koopiad saadab peasekretär konventsioonile alla kirjutanud riikidele.

I lisa

KONVENTSIOONI ARTIKLIS 1 OSUTATUD ABI PUUDUTAVAD ÕIGUSAKTID

Belgia

- 27. juuni 1956. aasta seadus eriabifondi kohta.
- 02. aprilli 1965. aasta sotsiaalabiseadus.
- Kuninga 10. novembri 1967. aasta dekreet nr 081, millega asutatakse puuetega inimeste meditsiinilise, sotsiaalse ja haridusalase abi fond.
- 08. juuli 1964. aasta seadus vältimatu arstiabi kohta.
- 07. augusti 1974. aasta seadus, mis tagab õigused toimetulekumiinimumile.
- 08. juuli 1976. aasta seadus, mis on seotud riiklike sotsiaalabikeskuste tegevuse korraldamisega.

Taani

- Aktiivse sotsiaalpoliitika seadus (10. juuni 1997. a. seadus nr 455, mida on hiljem muudetud).
- Sotsiaalteenuste seadus (10. juuni 1997. a. seadus nr 454, mida on hiljem muudetud).

Prantsusmaa

- Pere- ja sotsiaalabi seadustik: (24. jaanuari 1956. aasta dekreet nr 56-149).
- II osa 2. peatükk. Laste sotsiaalabi.
- III osa. Sotsiaal- ja arstiabi (välja arvatud artiklid 162 ja 171):
 - peredele, vanuritele, pöduratele, pimedatele või tõsiste puuetega inimestele suunatud sotsiaalabi. Hüvitis üüritõusu korral. Spetsiaalsed majutusabinõud ;
 - haigetele, sealhulgas tuberkuloosihaigetele ja vaimselt haigetele suunatud arstiabi.

Saksamaa

- a) Föderaalne sotsiaalabi seadus selles vormis, nagu ta oli avaldatud 23. märtsil 1994 (Föderaalõiguse väljaanne, I, lk-d 646 ja 2975), viimati muudetud seaduse artikliga 12 13. septembril 2001 (Föderaalõiguse väljaanne, I, lk-d 2376 ja 2975).
- b) Sotsiaalkoodeksi kõite 8 §-ga 39 seotud koodeksi §-d 27, 32-35 ja 41, avaldatud 08. detsembril 1998. aastal (Föderaalõiguse väljaanne, I, lk 3546).

c) Nakkushaiguste ennetamise ja nendega võitlemise seaduse §-d 3, 19 ja 69 (*Infekt ionsschutzgesetz – IfSG*, 20. juuli 2000. aasta epideemiatealase seadusandluse ümbervaatamise seaduse artikkel 1, Föderaalõiguse väljaanne, I, lk 1045).

Kreeka

Kreeka seadusandlus tagab abivajajatele sotsiaalabi. Antav sotsiaalabi koosneb majanduslikust, meditsiinilisest, ravimite- ja haiglaravialasest abist ja teistest hüvitistest. Ministeeriumi tervishoiualased otsused kehtestatakse ja jõustatakse nii põhjalikult, et riigis ei leidu ühtegi kindlustamata puudustkannatavat sotsiaalset gruppi, mille liikmetele poleks garanteeritud sotsiaalabi pakett, mis sisaldab haiglaravialast, meditsiinilist ja ravimitega seonduvat abi.

Dekreedi nr 57/1973 (artikkel 5, lõige 2) kohaselt kaasatakse Kreekas elavad Euroopa sotsiaal- ja meditsiiniabi konventsiooniga ühinenud riikidest pärit välismaalased sotsiaalabi programmidesse Kreeka kodanikega võrdsetel alustel.

Taolised programmid hõlmavad selliseid abivajajaid ja õnnetuse läbielanuid, kes ei suuda oma või perekonna vahenditega õnnetuse või haiguse tekitatud kahjusid kogusummas katta.

Ülalmainitud sotsiaalabi on mõeldud ka üle 65 aastastele, kes ei suuda kulusid oma või perekonna vahenditega katta, olemata sealjuures hädaolukorras.

Abi antakse pärast taotluse esitamist hoolekandeesutusele, mille ülesandeks on abitaotleja majandusliku olukorra kontrollimine. Ministeeriumi otsusega A3/7485/81 tagatakse täielik terviseabi läbisõidul olevatele välismaalastele ja Kreekas mitteelavatele Kreeka päritolu turistidele, tingimusel et nad ei veeda Kreekas üle kolme kuu; lisaks tagatakse Kreekas viibimise ajal täielik terviseabi Kreeka valitsuse stipendiaatidest välistudengitele ning meditsiinistipendiaatide pereliikmetele.

a) Lastele suunatud abi

Teostatud on järgmine reform:

- i. Presidendi dekreet 856/81 (ametlik väljaanne 218/81k kd A). Seda on muudetud ja täiendatud rahandusministri ja tervishoiu-, sotsiaal- ja sotsiaalkindlustusministri ühisotsusega. Otsus nr 3634/82 sätestab majanduslikult kindlustamata lastele hüvitiste maksmise vanuse piirmäära tõstmist 14. eluaastalt 16. eluaastale.
- ii. Presidendi dekreet nr 147/89 (ametlik väljaanne nr 70/kd A/89), mis sätestab igakuise hüvitise tõstmise 7000 drahmilt 9500 drahmile ja majandusliku vastavuse kriteeriumi laiendamise.
- iii. 1952. aasta 10. jaanuari ringkiri nr 817/7338 sotsiaalabiministeeriumile «Närmepöletike all kannatavate laste tasuta ravi jälgimiskliinikus».
- iv. Ministeeriumi otsus 8291/84 (ametlik väljaanne nr 860/kd B/84), mis puudutab laste hoolekandeesutuste toimimisjuhiste tunnustamist kooskõlas artikliga 4. Laste hoolekandeesutused (v.a orbudekodud) võtavad vastu füüsiliselt ja vaimselt terveid lapsi vanuses viis ja pool kuni 16 aastat, kes vajavad institutsionaalset hooldust; institutsionaalse hoolduse vajaduse kindlakstegemiseks uuritakse isiku sotsiaalset tausta.
- v. 1962. aasta 17. märtsi seadus 4227 «Lastesõimede korraldus ja perekonna ülalpidamiseta väikelaste vastvõtt» (ametlik väljaanne A nr 49, 24. märts 1962. a).

b) Täiskasvanutele suunatud abi

- i. Sotsiaalabi ministeeriumi 30. juuli 1956. aasta ringkiri nr 374/9505 «Haiglaravi ning arsti- ja ravimiabi».
- Abi antakse hädajuhtude korral ning teistes erikategooriates määratletud abisaajatele.
- ii. K aubalaevanduse ministeeriumi 7. märtsi 1950. aasta ringkiri nr 149 31 «Tasuta reisimine». Kreeka rannikualustel on registreeritud teatud arv vabu kohti hädasolijatele.
- iii. Ministrite nõukogu 13. mai 1952. aasta otsust nr 487 ratifitseeriv 1953. aasta seadus 2603, mis käsitleb puudustkannatavate vabastatud vangide kojupöördumiskulude riigipoolset tasumist.
- iv. Tasuta juriidiline abi tsiviilmenetluse seadustiku artiklite 220 ja 224 kohaselt. Välismaalased saavad seda abi vastastikkuse alusel.

c) Eakatele ja krooniliselt haigetele suunatud abi

I Dekreetseadus 162/1973

Ametlik väljaanne nr 227, «Eakatele ja krooniliselt haigetele suunatud abistavad meetmed» korraldab abivajajate hoolekandeesutustesse paigutamist (riiklikus ja eraomanduses olevatesse asutustesse), asutusteväliste inimeste kaitset, vanurite päevakeskuste tööd, kodust abi jne.

II Seadusandlik dekreet 1118/1972,

mis puudutab «Eraettevõtete poolt pakutav arstiabi eakatele või krooniliselt haigetele, kes kannatavad liikumise ja vaimsete häirete all».

Island

5. juuni 1947. aasta seadus nr 80 sotsiaalabi kohta.

Iirimaa

1920. aasta pimedate seadus.

1975. aasta sotsiaalhoolekande (täiendavate sotsiaalhoolekandetoetuste) seadus.

1945. aasta vaimse tervise ravi seadus.

1953. aasta tervishoiuseadus.

1957. aasta tervishoiu ja vaimse tervise ravi seadus.

1958. aasta tervishoiu ja vaimse tervise ravi muudetud seadus.

1970. aasta tervishoiuseadus.

Itaalia

a) 18. juuni 1931. aasta avalikku korda käsitlevate seaduste ühtse teksti nr 773 artikkel 142 ja sellele järgnevad artiklid, mis käsitlevad välismaalaste Itaalias viibimist.

b) 17. juuli 1890. aasta riikliku abi ja hoolekande asutuste seaduse nr 6972 artiklid 76–77 ja 5. veebruari 1891. aasta haldusmääruse nr 99 artiklid 112 ja 116 invaliidide ja üldiselt puudustkannatavate isikute kohta.

c) 14. veebruari 1904. aasta seaduse nr 36 artikkel 6 ja 16. augusti 1909. aasta määruse nr 615 artiklid 55, 56, 75, 76 ja 77 vaimuhaigete kohta.

d) 23. detsembri 1978. aasta riikliku terviseameti asutamist käsitleva seaduse nr 833 artiklid 6, 33, 34 ja 35.

e) 30. detsembri 1979. aasta dekreetseadus nr 663 (artikkel 5), mis muudeti 29. veebruari 1980. aasta seaduseks nr 33 (artikkel 1).

f) 4. mai 1990. aasta seadus nr 107 inimvere ülekandmise ja sellest saadud plasmade tootmise kohta.

g) 26. mai 1990. aasta toksilisi sõltuvusi käsitlev seadus.

h) 5. juuni 1990. aasta AIDS-i käsitlev seadus.

i) 27. septembri 1990. aasta ministeeriumi dekreet. Kohustuslik riikliku terviseameti kindlustus Itaalias elavatele Euroopa ühenduste töötutele töötajatele.

l) 1. oktoobri 1990. aasta presidendi dekreet nr 309. Narkootikumide, ennetustöö, narkomaanide ravi ja taastusravi alane ühine seadustik.

m) 5. veebruari 1992. aasta seadus nr 104, mis määrab ära invaliidide abistamise, sotsiaalse integratsiooni ja õiguste seadusliku raamistiku.

n) 25. veebruari 1992. aasta seadus nr 210. Kohustuslikust vaktsineerimisest ning vereülekandest ja veresaaduste manustamisest tingitud pöördumatute komplikatsioonide ohvritele nende kahju hüvitamine.

o) 18. märtsi 1993. aasta seadus nr 67 «Tervishoiuküsimuste ja sotsiaalabi hädaabinõude» kohta.

p) 14. juuli 1993. aasta seadus nr 222 «HIV-positiivsete või narkosõltuvuses olevate isikute ravi hädaabinõude» kohta.

q) 17. oktoobri 1994. aasta seadus nr 590 «Kohalike tervishoiukeskuste korralduse hädaabinõude» kohta.

Luksemburg

• 28. mai 1897. aasta erakorralist kodakondsust (*domicile de secours*) käsitlev seadus.

• 7. augusti 1923. aasta seadus, mis muudab kohustuslikuks pimedate, tummade ja kurtide väljaõppe.

• 30. juuli 1960. aasta riikliku solidaarsusfondi loomist käsitlev seadus.

• 14. märtsi 1973. aasta seadus, millega pannakse alus diferentseeritud hariduse instituutidele ja talitustele.

• 16. aprilli 1979. aasta muudetud seadus, mis sätestab eriabi maksmise tõsiste puuetega isikutele.

• 26. juuli 1980. aasta muudetud seadus, mis käsitleb riikliku solidaarsusfondi poolset ülalpidamistoetuste tõstmist ja katmist.

• 6. juuli 1986. aasta seadus, mis

a) tagab õiguse teatud elatusmiinimumile;

b) loob sotsiaalhoolekandeameti ja muudab 30. juuli 1960. aasta seadust;

c) käsitleb riikliku solidaarsusfondi loomist.

• 16. juuni 1989. aasta seadus, mis muudab ülalmainitud 26. juuli 1986. aasta seadust.

• 02. mai 1989. aasta seadus, millega sätestatakse hooldustoetused ja hooldeasutusse paigutamise kord.

- Suurhertsogi 23. oktoobri 1989. aasta määrus, mis käsitleb riikliku meditsiinilise, psühholoogilise ja pedagoogilise komitee liikmeskonda ja volitusi.
- Suurhertsogi 19. juuni 1990. aasta määrus, mis asutab kasvatusliku abi ameti, mis kannab lastenõuandla nime.
- Suurhertsogi 19. juuni 1990. aasta määrus, mis sätestab lastenõuandla töö korra.
- 28. juuni 1994. aasta seadus, millega muudetakse ja täiendatakse:
 - a) 10. augusti 1912. aasta muudetud seadust alghariduse korra kohta;
 - b) 14. märtsi 1973. aasta muudetud seadust millega pannakse alus diferentseeritud hariduse instituutidele ja talitustele, mis soodustaksid puuetega laste kaasamist tavaharidussüsteemi ja nende integreerimist koolidesse.
- Suurhertsogi 9. jaanuari 1998. aasta määrus, mis käsitleb:
 - a) riiklike ja piirkondlike või kohalike meditsiiniliste, psühholoogiliste ja pedagoogiliste komiteede liikmeskond ja volitusi;
 - b) puuetega laste koolivalikuid ja nende koolitamise eri vorme.
- Suurhertsogi 9. jaanuari 1998. aasta korraldus, ajutise täiendkoolituse talituse asutamiseks.
- Suurhertsogi 9. jaanuari 1998. aasta määrus, mis sätestab ajutise täienduskoolituse talituse korra.

Malta

1987. aasta sotsiaalkindlustusseadus, mida muudeti viimati 1999. aasta 23. veebruaril 1999. aasta II seadusega.

Euroopa sotsiaalharta korraldus aastast 1999 (märke seaduses 204/1999).

Madalmaad

12. aprilli 1995. aasta seadus, mis sisaldab uusi määrusi võimudepoolse sotsiaalabi tagamise kohta; teise nimega riikliku abi seadus (*Staatsblad*; Seaduste, korralduste ja dekreetide bulletin, 1995, nr 199), mis jõustus 1. jaanuaril 1996. aastal koos lisade ja muudatustega, mis on sätestatud järgmistes seadustes:

10. juuli 1995. aasta seadus, Stb. 355; 14. detsembri 1995. aasta seadus, Stb. 676; 21. detsembri 1995. aasta seadus, Stb. 690, 691, 696; 8. veebruari 1996. aasta seadus, Stb. 134; 25. aprilli 1996. aasta seadus, Stb. 248; 29. novembri 1996. aasta seadus, Stb. 619; 6. veebruari 1997. aasta seadus, Stb. 63; 26. veebruari 1997. aasta seadus, Stb. 96; 10. aprilli 1997. aasta seadus, Stb. 162; 24. aprilli 1997. aasta seadus, Stb. 178, mis on seotud 24. detsembri 1997. aasta seadusega, Stb. 794; 24. aprilli 1997. aasta seadus, Stb. 197; 2. mai 1997. aasta seadus, Stb. 193; 11. septembri 1997. aasta seadus, Stb. 760; 17. detsembri 1997. aasta seadus, Stb. 660 ja 728; 24. detsembri 1997. aasta seadus, Stb. 789 ja 791; 26. märtsi 1998. aasta seadus, Stb. 203; 2. aprilli 1998. aasta seadus, Stb. 205; 9. aprilli 1998. aasta seadus, Stb. 278; 22. aprilli 1998. aasta seadus, Stb. 289; 23. aprilli 1998. aasta seadus, Stb. 290; 11. juuni 1998. aasta seadus, Stb. 412; 1. juuli 1998. aasta seadus, Stb. 451; 24. novembri 1998. aasta seadus, Stb. 742.

Riikliku abi põhjal sätestatud üldised halduskorraldused (kuninga dekreedid):

- 12. aprilli 1995. aasta (Stb. 203) valitsuse abikava, suunatud füüsilisest isikust ettevõtjatele; muudetud 24. veebruari 1996. aasta dekreediga, Stb. 153
- 12. aprilli 1995. aasta (Stb. 204) kinnisvaratagatiste dekreet, parandatud 02. oktoobri 1995. aasta dekreediga, Stb. 496

Ministeeriumi korraldused (ja nende muudatused), mis on seotud ülalmainitud üldiste halduskorralduse sätete elluviimise ja/või nende üksikasjalisema täpsustamisega.

Norra

5. juuni 1964. aasta sotsiaalhoolekannet käsitlev seadus.

Portugal

- Portugali Vabariigi põhiseaduse artikkel 63 (sotsiaalkindlustus).
- 14. augusti 1984. aasta seadus nr 28/84, mis paneb aluse põhiseaduses sätestatud sotsiaalkindlustussüsteemile, sotsiaalkindlustusasutuste poolt pakutavale hoolekandeabile ja mittetulunduslikele eraalgatustele, mille eesmärgid kattuvad riigiasutuste omadega.
- 2. jaanuari 1986. aasta nõukogu korraldus nr 2/86, mis määratleb põhimõtted, mille kohaselt peavad tegutsema läbisõidul olevatele või alaliselt perekonnast eraldatud noortele suunatud riiklikud või eraasutused.
- 27. märtsi 1986. aasta nõukogu korraldus nr 68/86, mis paneb paika majutusabirahade seadusandliku kava.

- 21. jaanuari 1988. aasta nõukogu korraldus nr 19/88 (muudetud 22. juuni 1989. aasta nõukogu korraldusega nr 202/89), millega kiidetakse heaks haiglate majandamise seadus.
- 22. jaanuari 1988. aasta määrus nr 3/88 (muudetud 4. märtsi 1989. aasta määrusega nr 7/89 ja 6. juuni 1990. aasta määrusega nr 14/90), mis viib sisse muudatusi haiglate üleüldise korralduse ja teenuste korda.
- 27. juuli 1990. aasta nõukogu korraldus nr 245/90, millega sätestatakse kohalike sotsiaalkindlustusteenistuste tegevusnormid.
- 24. augusti 1990. aasta seadus nr 48/90 (tervishoiu seadus).
- 26. augusti 1991. aasta nõukogu korraldus nr 322/91, millega kiidetakse heaks «*Santa Casa da Misericórdia da Lisboa*» (valitsusväline organisatsioon) põhikiri.
- 10. oktoobri 1991. aasta nõukogu määrus nr 391/91, millega sätestatakse vanurite ja invaliididest täiskasvanute peresisese hoolduse seadusandlik kava.
- 25. juuni 1992. aasta nõukogu korraldus nr 118/82, millega sätestatakse arstiabi riigipoolse ühisrahastamise eeskiri.
- 3. septembri 1992. aasta nõukogu korraldus nr 190/92, millega sätestatakse laste ja noorte peresisese hoolduse seadusandlik kava.
- 15. jaanuari 1993. aasta nõukogu korraldus nr 10/93, millega sätestatakse tervishoiuministeeriumi uus kord.
- 15. jaanuari 1993. aasta nõukogu korraldus nr 11/93, millega kiidetakse heaks riikliku tervisetalituse põhikiri.
- 16. juuni 1993. aasta nõukogu korraldus nr 217/93, millega kiidetakse heaks tervishoiu peadirektoraadi organisatsiooniline diagramm.
- 23. juuli 1993. aasta nõukogu korraldus nr 260/93, millega korraldatakse ümber piirkondlike sotsiaalkindlustuskeskuste töö.
- 29. juuli 1995. aasta nõukogu korraldus nr 198/95, millega viiakse sisse riikliku tervishoiutalituse hüvitise saaja isikutunnistus.
- 29. juuni 1996. aasta seadus nr 19-A/96, millega sätestatakse mitteosamakselise sotsiaalkindlustuskava sisene elatusmiinimumi garantii ja sotsiaalse integratsiooni programmi loomine.
- 20. mai 1997. aasta nõukogu korraldus nr 122/97, millega sätestatakse uus tervishoiu peadirektoraadi organisatsiooniline diagramm.
- 31. juuli 1997. aasta nõukogu korraldus nr 196/97, mis sätestab 29. juuni 1996. aasta seaduse nr 19-A/96 määrused (garanteeritud elatusmiinimum).
- 4. mai 1998. aasta nõukogu korraldus nr 115/98, millega kiidetakse heaks töö- ja solidaarsusministeeriumi orgaaniline seadus.
- 3. augusti 1999. aasta seadus nr 107/99, mis paneb aluse vägivallaohvritest naiste tugikodude riiklikule võrgustikule.

Hispaania

- 22. novembri 1944. aasta riikliku tervishoiu raamseadus.
- 21. juuli 1961. aasta seadus nr 37 haiglate koordineerimise kohta.
- 30. mai 1974. aasta sotsiaalkindlustuse üldseadus.
- 25. augusti 1978. aasta dekreet nr 2176 riikliku vaimupuute ennetamise kava tegevuste kohta.
- Kuninga 16. novembri 1978. aasta dekreetseadus nr 276 sotsiaalkindlustuse, tervishoiu ja tööhõive institutsionaalse korralduse kohta.
- Kuninga 31. juuli 1980. aasta dekreet nr 1949 valitsuse tervishoiu- ja sotsiaalteenuste ning -abi laienemisest Kataloonia autonoomsele piirkonnale.
- Kuninga 26. septembri 1980. aasta dekreet nr 2768 valitsuse tervishoiu- ja sotsiaalteenuste ning -abi laienemisest Baskimaa autonoomsele piirkonnale.
- Kuninga 5. veebruari 1981. aasta dekreet nr 620 ühtsest vaimsete puuetega isikutele suunatud riikliku abi korraldusest.
- Kuninga 24. juuli 1981. aasta dekreet nr 2620; määrused, mis reguleerivad riikliku sotsiaalabi fondi toetuste maksmist vanuritele, haigetele ja pöduratele.
- Kuninga 2. oktoobri 1981. aasta dekreet nr 2347; peasekretariaadi sotsiaalabi määrused.
- Kuninga 8. oktoobri 1981. aasta dekreet nr 2346 riikliku sotsiaalabi instituudi ülesehituse ja ülesannete kohta.
- Kuninga 15. jaanuari 1982. aasta dekreet nr 251, mis käsitleb riiklikku haldusalasse kuuluvate sotsiaalteenuste ja -abi alaste volituste, ülesannete ja osakondade laienemist autonoomsust taotlevatele üksustele.
- Sotsiaalmeetmete peadirektoraadi 30. jaanuari 1982. aasta resolutsioonid, mis sätestavad sotsiaalabi andmist reguleerivad normid:
 - narkomaanidele ja alkohoolikutele;

- marginaalsete isikute ja vanurite abistamise keskuste ja osakondade ülalpidamiseks; ühenduste ja liitude tegevuste toetamiseks;
- noorte- ja lastekeskuste ülalpidamiseks;
- individuaal- ja juhukorras abivajajatele;
- pidalitöbistele;
- vanurite ja marginaalsete isikute keskuste hooneteostuks, laiendamiseks, reformimiseks ja varustamiseks.

16. veebruaril 1982. aasta korraldus riikliku sotsiaalabi instituudi alla koondatud juhtimiskeskuste loomise kohta.

5. märtsil 1982. aasta korraldus dekreedil nr 620 jätkuks.

Rootsi

19. juuni 1980. aasta sotsiaalabi seadus, nr 620.

Tervishoiu ja arstiabi seadus (SFS 1982 : 763).

Türgi

Ühiskondliku hügieeni seaduse nr 1593 artiklid 72/2, 99, 105, 117.

Seadus nr 7402, mis käsitleb malaariavastast kampaaniat; artikkel 3/B.

Seadus nr 6972, haiglainstituutsioonide reguleerivad määrused; artiklid 57/C ja 79.

Vanemate ja õpetajate ühendusi reguleerivad määrused.

Riikliku hariduse seadus nr 1739, mida on muudetud 16. augustil 1997. aasta seadusega nr 43061.

Ühendkuningriik

Suurbritannia: 1986. aasta sotsiaalkindlustusseadus ja selle alla kuuluvad määrused, selles osas, kus seadus ja määrused on seotud toimetuleku- ja peretoetusega; ja 1986. aasta sotsiaalkindlustusseadus ning selle määrused ja suunised selles osas, kus seaduse määrused ja suunised seonduvad sotsiaalfondist välja makstavate maksudega, mida suunistes nimetatakse kriisilaenudeks.

Põhja-Iirimaa: 1986. aasta sotsiaalkindlustuskorraldus (Põhja-Iirimaa) ja selle alla kuuluvad määrused, selles osas, kus korraldus ja määrused on seotud toimetuleku- ja peretoetusega; ja 1986. aasta sotsiaalkindlustuskorraldus (Põhja-Iirimaa) ning selle määrused ja suunised selles osas, kus korralduse määrused ja suunised seonduvad sotsiaalfondist välja makstavate maksudega, mida suunistes nimetatakse kriisilaenudeks. Suurbritannias, Põhja-Iirimaa ja Mani saarel riiklike tervishoiutalituste asutamise seadused ja määrused.

II lisa

KONVENTSIOONIOSALISTE POOLT TEHTUD RESERVATSIOONID

1. Belgia valitsus on teinud järgmise reservatsiooni:

Belgia Valitsus võib keelduda maksmast lepinguosaliste riikide kodanikele hüvitisi, mis on sätestatud elatusmiinimumi puudutavates õigusaktides.

2. Saksamaa valitsus on teinud järgmise reservatsiooni:

Saksamaa Liitvabariigi valitsus ei kohustu tagama teiste lepinguosaliste riikide kodanikele oma kodanikega võrdset ja samadel tingimustel põhinevat abi, mille eesmärgiks on hõlbustada hüvitisetaajal elatist teenida või ületada konkreetseid sotsiaalseid raskusi ja mis vastab hetkel kehtivale föderaalsetele sotsiaalabi kohta. Vaatamata ülalmainitule võib sellist abi osutada asjakohastel juhtudel.

3. Luksemburgi valitsus on teinud järgmised reservatsioonid:

a. Ilma et see piiraks artikli 18 sätete kohaldamist, jätab Luksemburgi valitsus endale õiguse rakendada konventsiooni artiklit 7 ainult juhul, kui asjaomane isik on olnud vähemalt kümme aastat Luksemburgi alaline elanik.

b. Luksemburgi valitsus teeb üldise *de jure* reservatsiooni 30. juulil 1960. aasta riikliku solidaarsusfondi seaduses sätestatud hüvitiste laienemise suhtes välisriikide kodanikele. Sellele vaatamata piiritleb mainitud seaduse artikli 2 lõige 3 olukorrad, kus seadus kehtib ka kodakondsuseta isikute ning välismaalaste kohta; nii kavatsebki Luksemburgi valitsus seadust *de facto* rakendada selles endas määratletud piirides.

4. Norra valitsus on teinud järgmise reservatsiooni:

Norra ja Saksamaa Liitvabariik otsustasid pärast vastavasisuliste nootide vahetamist (2.–6. septembril 1965. aastal) mitte järgida 11. detsembri 1953. aasta Euroopa sotsiaal- ja meditsiiniabi konventsiooni artikleid 7 ja 14.

5. Ühendkuningriigi valitsus on teinud järgmise reservatsiooni:

Tema Majesteedi valitsus jätab endale õiguse end vabastada artiklis 1 sisalduvast kohustusest, mis on seotud isikutega, keda võidakse artiklis 7 sätestatu põhjal kodumaale tagasi saata, kuid kellel ei õnnestu kasutada kodumaale naasmiseks pakutavaid soodustusi (kaasa arvatud tasuta transport isiku päritoluriigi piirini).

III lisa **KONVENTSIOONI ARTIKLIS 11 OSUTATUD ELUKOHATÕENDINA TUNNUSTATUD** **DOKUMENTIDE LOETELU**

Belgia

Välismaalase isikutunnistus või välismaalaste registri sissekande tõend või EMÜ liikmesriigi kodanikule väljastatav elamisluba.

Taani

Elamisloa tõend
Elamis- ja tööloa tõend
Passis viidatud elamisluba või elamis- ja tööloa
EÜ/EMP elukoha tunnistus.

Prantsusmaa

Välismaalase «*carte de séjour*».
Prantsuse Valitsuse silmis vastab lepinguosalise riigi iga kodanik, isegi kui ta on läbisõidul, konventsiooni artiklis 1 sätestatud seadusliku riigisviibimise nõudele.

Saksamaa

9. juuli 1990. aasta välismaalaste seaduse lõikele 5 vastav elamisluba eraldi paberil või märkena isikutunnistuses.
EMÜ liikmesriikide kodanike elamisloa.
Elamisloa taotlus, mida kinnitab asjakohane tunnistus või märged isikutunnistuses:
«Registreeritud välismaalase».

Kreeka

Üldjuhul tunnistatakse välismaalase staatust kinnitava dokumendina passi. Välismaalaste kontor väljastab Kreekasse peatuma jäävatele välismaalastele ühe kuu jooksul pärast nende saabumist isikutunnistused. Kõikidel ülejäänud juhtudel saavad välismaalased elamisloa.

Island

Tunnistus, mis on väljastatud immigratsioonivõimude välismaalaste nimekirja põhjal; või tõend, mis on väljastatud rahvaloenduse registri põhjal.

Iirimaa

Justiitsministeeriumi kinnitused passides või reisidokumentidel ning politseipoolsed märged kinnituste kohta politsei registreerimistunnistustel.

Itaalia

Perekonnaseisu tõendavad dokumendid koos teiste erinevate lisadokumentidega, sealhulgas ühe või enama standardsõnastuses isikutunnistusega.

Luksemburg

Välismaalase isikutunnistus.

Malta

Kinnitus passis või elamisluba.

Madalmaad

a) Ajutine elamisluba;
b) EMÜ liikmesriikide kodanikele väljastatav elamisluba;
c) alaline elamisluba;
d) elamisluba, mis väljastatakse määramatuks ajaks välismaalaste seaduse artikli 10 lõike 2 põhjal.

Norra

Väljavõte välismaalaste registrist.

Portugal

- 3. märtsi 1993. aasta nõukogu korralduse nr 60/93 V peatükk, mis loetleb nõukogu siinmainitud korralduse artiklis 3 kirjeldatud isikutele väljastatavad elamisload.
- 15 detsembri 1993. aasta määrus nr 40/93, kui see ei satu vastuollu 08. augusti 1998. aasta nõukogu korralduse nr 244/98 sätetega välismaalaste sisenemisest riigi territooriumile ja seal peatumisest ning riigi territooriumilt väljumisest või väljasaatmisest.
- 8. augusti 1998. aasta nõukogu korralduse nr 244/98 VII peatüki artiklid 80 ja 89 koos 26. juuli 1999. aasta nõukogu korraldusega nr 97/99 sisse viidud muudatustega Portugali elamislubade korra kohta.
- 26. märtsi 1998. aasta seaduse nr 15/98 artikli 6 lõige 2 ja 8. augusti 1998. aasta nõukogu korralduse nr 244/98 artikkel 61 isiku põgenikustaatust kinnitavate dokumentide kohta.

Hispaania

Elamisloa märke passis või provintsi tsiviilkuberneri poolt väljastatud isikutunnistus.
14. veebruari 1974. aasta dekreet nr 522.
Kuninga 24. juuli 1981. aasta dekreet nr 1775.
Elamis- ja töөлuba ühe dokumendi kujul.
Kuninga 3. mai 1980. aasta dekreet nr 1031.
Dokument, mis on vastavuses 16. mai 1979. aasta korraldusega, esialgsed määrused põgeniku staatuse tunnistamise kohta Hispaanias.

Rootsi

Elamisluba.

Türgi

Välismaalase elamisluba.

Ühendkuningriik

Kinnitus passis või mõnes muus reisidokumendis; EMÜ liikmesriikide kodanikele väljastatav elamisluba; või politsei registreerimistunnistus.